

På otippad resa

Nu är tiden inne när man knappt hinner avsluta frukosten innan mörkret åter tar över. Lite pudersnö lättar upp. Dags att summera året som gått... ja, inte blev det som man i sin vildaste fantasi kunnat föreställa sig. Januari ägnades åt bokföring, ansökningar om bidrag till tryckning av mitt bokprojekt "Farfars båtar" och så fortsatt skrivande och sökande i familjens arkiv i Slite på Gotland.

Februari. Planerad mammografi i Mora. Jag går på årlig kontroll efter bröstcancer 2015. Än så länge svävar vi i okunnighet om vad som hända skall. Coronaviruset som kommer att sätta hela världen i akut väntläge, en otippad resa och våra båda mammors frånfällen.

Mars. Tillbaka i Slite. Tiden utnyttjas maximalt med bilder och foton i fokus. Fredrik berättar om Salomos Vishet för präster och kyrkoråd på norra Gotland. När vi lämnar Gotland är havet fullt av vita gäss och dyningar efter gårdagens oväder.

Svångremmen dras åt. De första signalerna kommer om social distansering, tvätta och sprita händer. Vi är 70+ och i riskgrupp. Vi tar försalong på hemresan och placeras på långa säkerhetsavstånd. Vi blir kvar i Stockholm ett par dagar. Coronan griper tag. Toapapper är en plötslig bristvara. Vi köper in lite torrvaror om utifall...

I brevlådan i vårt hemma-Alvik väntar brev från mammografen i Falun. Kallelse med kort varsel. Det är bara att ta ett tidigare tåg än planerat. Jag anar ugglor i mossen. Trotsar rekommendationer att inte besöka äldre och går förbi min mamma på eftermiddagen. Hon som snart skall fylla hundra.

Den 17 är vi i Falun. Mina anade ugglor i mossen besannas. En ovälkommen gäst i mitt kvarvarande bröst. Jag bryter inte ihop. Men det tar emot när jag tänker på med vilken oro jag kommer att belasta mamma. Doktorn spänner ögonen i mig och försöker lugna mig och mamma med att "det här dör du inte av". Vi får ett schema med inplanerade undersökningar i handen. Vi imponeras av snabba ryck och god planering. För femton år sen gjorde jag den här resan. Jag vet vad som väntar. Underrättar våra barn, vänner och grannar om min nya otippade resa i kampen mot celler som fått fnatt.

April. Jag hittar Albert Camus "Pesten" på franska som jag plöjer igenom på ett par dagar. Många igenkänningar. Läs den! Beställer hem en på svenska från Bokbörsen till den icke franskläsende familjen. Fredriks mamma Dagmars 95-års dag ställs in på grund av coronan och besöksförbud. Hon firas på sitt boende med bubbel och tårta.

Det blir påsk utan kyrkbesök. Vi följer påskfirandet genom streamade gudstjänster från både vår son Johans Balingsta och Canastra i Brasilien. Min mamma Britt-Marie kan inte längre stå på sina ben. Det blir akut färd på påskdagen till St Görän. Det slutar med att hon kommer till ett äldreboende på Söder i Stockholm där hon hamnar i karantän i två veckor. En tuff start utan naturligt kitt från familjen under pandemins besöksförbud.

Den 15 april är det möte med kirurgen. Jag har gått igenom ytterligare undersökningar, både mammografi, ultraljud och magnet. Kirurgen bekräftar det mammografiläkaren kunde se. Det finns en tumör som är malign, det vill säga elakartad. De ser också att det har spritt sig i åtminstone en lymfkörtel. Dagarna innan går jag igenom "laghögen" som har legat på vänt i flera år. Vädret är mer vinter än vår. Fredrik plockar den första kirskålen och planerar in nässelsoppa. Tio dagar senare tas hela bröstet bort. I väntan på operation läser jag en bok av min favoritförfattare från Åland; Joel Pettersson; "Måndagsmorgon". Informerar via eposten om läget.

Nu är jag hemma igen - ända sen i fredags lunch - Läget är rimligt - platt som en pannkaka men förhoppningsvis har de fått tag på allt som inte ska vara där. Tänk att ett litet virus kan sätta hela jordklotet i karantän och vänteläge - det går inte att ta in. Lika lite kan man ta in att celler får fnatt och går bärsärkargång så att vi måste ta till både kniv och gifter och kanske lite till. Hualiga. Kram till er alla!

Maj. Vi får svar från kirurgen. En 12 mm stor tumör och spridd i en lymfkörtel. Hormoniell med snabb delning. Det blir hela kittet; cellgifter, strålning och anti-hormoner i tio år. Ingen rolig resa att gå igenom. Någon resa till Gotland kunde hon inte rekommendera med detta utsägliga Corona-virus oavsett försiktighetsåtgärder. Skulle jag bli smittad, skulle jag garanterat ångra mig.

Aj, aj, kram, du grejar det här, uppmuntrar barnen. Vi firar våra årsdagar. Fredrik får potatis att sätta med bruksanvisning nu när tid finns över och dagarna fylls med annat innehåll än socialt umgänge. Min pappa skulle ha fyllt 100 år den 1 maj. Han fick fira sin 80-årsdag. När han föddes planterades en alm på gården i Slite. Det berättas att hans fastrar inte tog någon större notis om ytterligare en sork i familjen, de var mer fokuserade på att kronprinsessan Margareta hade dött.

Den 16 maj tar svärmor sitt sista andetag, lugnt och fridfullt medan Fredrik sjunger psalmer och läser välsigelsen per telefon. Ett par dagar innan hade hon fått feber. De tog prover och konstaterade att hon fått Covid19.

Läs gärna mer i Adolf Fredriks församlings adventsnummer Klockrent/på deras hemsida.

Julbrev 2020
årgång 48

Vår huvudadress:
Alvik Ängestäktsvägen 10
793 97 SILJANSNÄS

Vår andra fot:
Döbelngatan 1
111 40 STOCKHOLM

charlotte.lautmann@telia.com
fredrik.lautmann@telia.com

Charlotte 070 255 64 91
Fredrik 070 580 50 07

www.charlottelautmann.se

Farmor Dagmar
19250408-20200516

Mormor Britt-Marie
19200524-20200623

Den 24 maj trotsar vi påbudet om att inte resa längre än 2 timmar. Min mammas 100-årsdag anser vi vara något nödvändigt. Vi vidtar alla försiktighetsåtgärder. Vi får gratta henne utomhus. Vårt barnbarn Amelie har med sig fiolen och spelar Äppelbo gånglåt. Handsprit, egen mat. Mamma firas i omgångar av barn, barnbarn och barnbarnsbarn i omgångar med armlängds avstånd. Vi får inte bjuda på varken tårta, bubbel eller kaffe. I veckan hade jag fått i min hand tidningen från Slite Utveckling där jag presenterar mitt projekt Farfars båtar. Det blev fyra helsidor. Mamma fick också ett ex från Slite med gratulationer. Kungen infriade ryktet om gratulationer till hundraåringar. Från Mariehamns och Ålands högsta ledning, lanträdet, kom också en hälsning. I parken utanför blev det jordgubbstårta med den månghövdade familjen. Det är tufft att inte kunna ta i hand, än mindre ge familjen och sin egen mamma en kram.

Måndag morgon besöker Fredrik begravningsentreprenören. Sorg och glädje går hand i hand. Sedan raka spåret tillbaka till karantänen.

Juni-augusti. Sex omgångar cellgifter. Håret ryker. Jag tar beslut om att avstå peruk. Jag får råd av både kirurg och onkolog att motionera så mycket som möjligt. Sätt dig inte i soffan utan lyft på rumpan och gå ut i stället, skulle man kunna sammanfatta råden. Kanske inte främst för vikten, utan för att orka med behandlingen. En tanke flög i mig: Ska vi slänga ut soffan? Den är lätt att somna i, är omodern och börjar bli skamfilad. Nej, den blir kvar. Lite vila behöver jag också.

På pingstdagen är Fredrik ute i skogen och sätter tallplanter med vår dotter Erika till förmån för Orienteringsklubben. Det är varmt, tropiskt varmt. Jag tar mig ner till sjön och kliver försiktigt i 20 grader. Jag får gå långt ut för att få vatten till midjan. Gudomligt skönt att vara i en kort stund. I ugnen finns lammsteken. Skogsfolket kommer tillbaka och resterande Erika-familj kommer ut. Vi äter vid varsitt bord. Tar den korta turen runt kvarteret. Det är fortfarande mycket varmt. Det är med nöd och näppe jag orkar. Nu kommer tröttheten.

Fredrik begraver sin mamma den 5 juni i kretsen av de närmaste i Adolf Fredriks kyrka. Det blir take-away kaffe utanför kyrkan. Jag stannar hemma.

Veckan före midsommar hamnar mamma Britt-Marie på Södersjukhuset med svag puls och hög sänka. Hon överlever natten. Hon är i landet mellan liv och död. Nu får hon ta emot besök och det piggar upp. Erika, Stefan,

Richard och Johan får möjlighet att besöka henne. Hon vill ha te, men "det måste dra först". När Erika lämnar henne på midsommarafton säger hon på tyska "Abschied. Ich bin fertig". Den 23 juni är min bror Gustaf där. Då funderar hon på "hur existerar jag?" Några timmar senare lämnar hon jordelivet. I hennes bokhylla hittade vi hennes favoritförfattare Bo Carpelan. I "Benjamins bok" finns just fundering över olika existenser.

På pappas Carl Bertils dödsdag den 28 juni har vi begravning i Adolf Fredriks kyrka. Amelie spelar "Äppelbo gånglåt" på sin fiol och vi ordnar med samling på Stallmästargården.

Hösten kommer och med den strålning i Uppsala. All annan ledig tid har vi ägnat åt sortering, röjning, gallring, bouppteckningar och arvsifte. Vad vill vi ha, vad ska sparas till eftervärlden? Några fynd blir det till min forskning som fått lägre prioritet under detta märkliga år. 2021 får bli året med boksläpp.

Nu består tiden inte bara av dödsfall, begravningar, och cancerbehandlingar tack och lov. Vi har också fått fira Adrian, vårt näst äldsta barnbarn, som konfirmerades i somras.; konfirmation och redovisning för enbart gruppen på Vitsgarn. På Dalarö blev det mat och umgänge med en glad och stolt Adrian. Adrian önskade sig farfars surdegslimpa i present. I gåvan ingick även en personlig kurs i surdegbakning. Nu är Adrian på G och levererar bröd till helgen. Han önskar sig brödkorg för jäsning och en våg i julklapp.

Vi önskar er alla en God Jul och ett Gott Nytt År

Charlotte och Fredrik